

עין משפט
נר מצוה

קסח א ב ג ד ה מיי פ"ח מהלכות מאכלות אסורות הל"ז סמג לאוין קמת טוש"ע י"ד סי' קסח סעיף ז:

עו:

הסבין שפה. ונועלה עשר פעמים בקרקע צירושלמי קאמר שלש פעמים משמע דהכא לאו דוקא עשר פעמים מיהו מדקאמרינן לקמן דלה עשר פעמים בקרקע משמע דדוקא קאמר ויש להחמיר: **אמר** רב הונא בריה דרב יהושע **ולאכול** בה צונן.

פרש"י אכל לאכול זה רותח צעי

הגעלה וכן משמע בפסחים (דף ז'): דקאמר גבי סביני דפסחא והלכתא אידי ולידי צרותחין פירוש קטייהו ופרוליייהו אכל קשה דצפ"ק דחולין (דף ח: ע"ש)^א קאמר גבי סבין של עוצדי כוכבים מלנגה צאור משמע דלריכה ליצון וכן בתוספתא (פ"ט) תניא הסבין והשפודין ואסכלא ילננן צאור לכן נראה צודאי לחתוך זה רותח לריכה ליצון והא דפסחים דמשמע דסגי צרותחין היינו לפי שזלע היתירא אכל בסבינים של עוצדי כוכבים דצלעי איסורא צעו ליצון וכן משמע קצת דיש חילוק בין צלע היתירא לצלע איסורא ואומר ר"ת דהא דקי"ל דסבין צעי ליצון היכא דאיסורא צלע היינו דוקא צאיסור דסבין גדולה שדרך לללות זה צשר דיקא נמי דקתני בתוספתא הסבינין והשפודין כו' סבינין דומיא דשפודין ואסכלא אכל סבינים קטנים שאין דרך לללות בהם צשר ודאי סגי להו בהגעלה אף צשל עוצדי כוכבים וריצ"א מנריך ליצון גס בסבינין קטנים לפי שפעמים דרך להפוך בהם צשר על גבי גחלים ור"ת אומר דזה אינו קרוי תשמישו על יד האור

כיון דאין תשמיש קצוע ע"י האור סגי בהגעלה וכן צירושלמי דלמר הדא דתימא בסבין קטן אכל צגדול צעי ליצון ויש לדמות אותה ראה"י^י דקאמר התם מהא דקאמר הסבין שפה והיא טהורה כו' אלמא משמע דליידי צאון וצאון ליכא חילוק בין תשמישו ע"י האור בין אין תשמישו ע"י האור ומפרש הר"ר אלחנן הירושלמי כן הוא הדא דתימא בסבין קטן שאין רגילות להיות זה גומות ואין צלוע צגומות וסגי צנעילת קרקע אכל סבין גדול שדרך להיות זה גומות לריכה ליצון דצנועלה צקרקע אינו מועיל לשפסף ולהעציר האיסור הנדצק צגומות הלכך אפילו לחתוך זה צאון לריכה ליצון ולא סגי בהגעלה אפילו לצאון משום דלא מהניא הגעלה אלא להפליט האיסור הצלוע צתוך הסבין אכל לא מהני להעציר איסור הנדצק והשפשוף צקרקע מהני להעציר איסור הנדצק וכיון שיש גומות אין תקנה להעציר איסור הנדצק רק ע"י ליצון ומ"מ נדחית הראיה דר"ת מן הירושלמי דלא מיייר כלל בתשמישו על ידי האור וצבינו צרוך מייצב הראיה והכי פירושו הדא דתימא בסבין קטן שאין תשמישו ע"י האור וסגי צנעילת קרקע אפילו לחתוך זה רותח ויש ליתן טעם משום דסתם סבין קטן אין תשמישו רק צאון ואינו צלוע כלל צתוכו רק נדצק צו צצחוץ אכל גדול תשמישו צרותחין וגם תשמישו ע"י האור הלכך צעי ליצון לחתוך זה רותח כך נראה למורי לייצב פירוש צבינו צרוך ואומר מורי דהא דקאמר הכא נועלה עשר פעמים בקרקע היינו דוקא צקרקע קשה שהיא מעצרת השומן וספה אכל לא רכה שאינה מעצרת השומן וגם לא קרקע קשה יותר מדאי ודוקא נקט קרקע ולא אכנ ולא אפר ולא קרקע רכה^ע: **איִדְכֹר** **מה דעבדת באורתא**. פ"ה ששיגר להם שתי שפחות רצ יהודה לא קבלה ובצטי קבלה ונראה דלא חטא צזה שעדיין היה עצד קצת^א) שמועצב גט שחרור כדאמרינן פרק עשרה יוסטין (קידושין דף ע':)

גדנפא דלישא. שפה של עיסה צביצות פיה כדי שתקבל מים הרבה ויעבדו הרותחין על שפתה: **צנועו**. כענין צלנעו שפת **הדור** את האיסור יפליטו: **מה צולעו צנייטות**. לאו צולעו אלא ע"י ניטות שניתו הרתיחות שם ולא הוכנסה לתוך יורה אחרת צליעת האיסור: כך צשעת פליטה אע"פ שלא הכניסה לתוך יורה אחרת הואיל ונתמלאת יפה יפה ומועלה ניטות על שפתה ופולט. ומיהו גדנפא צעינן משום דאי לאו הכי דלמא לא הוה מסקא ניטות על השפה בהא זימנא אכל איסור הנתצשל זה פעמים הרבה אס לא העלה ניטות כל שעה העלה פעם אחת: **ונועלה**. אע"פ ששפה. וי"א משפספה צצגד אמר שאינה חלק ומעציר שמוגיטה: **שאין זה גומות**. צעודי רחבה שלא תהא שמוגיית צגומא: **ולאכול זה צאון**. אכל דצר רותח אסור לחתוך זה עד שיגעילנה צרותחין וכלי ראשון כדאמרינן צכל שעה (פסחים ז'): לענין חמץ צפסח: ^ט **דלה**. נעלה: **צצור מלנא**. עוצד כוכבים היה: **מר קיס לי צגוי**. רצ יהודה מכיר אני צו שהוא פרוש ולא יאכל דצר איסור אכל כך איני מוחזק שמהא פרוש כל כך: **מאי עצדת צאורסא**. דרך פרסיים למסור נשים לאכסנאים וכששיגרן להם צלילה שעצר קיבל צאטי ורצ יהודה לא קיבל:

הדרן עֲלֵךְ הַשׁוֹכֵר אֶת הַפּוּעֵל וסליקא לה מסכת עבודה זרה

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

מסורת הש"ס

(א) וגר' ר"ף ורל"ש אמר רבא ובמקום קשה, (ב) וצ"ל אחר ד"ה שזיר, (ג) וישס ד"ה והלכתא, (ד) צדפו"י דקא, (ה) ונע"ע מוספות חולין ת. ד"ה שלמנה, (ו) ונע"ע מוספות נדה מז. ד"ה מסר להו,

הגהות הב"ח

(א) תוב' ד"ה אידכר וכו' עבד קצת. י"צ ועבד מותר בעובדת כוכבים כדליתא פ' יולא דופן צדף מ"ו:

יְהִי הָרְצוֹן עֲלֵךְ מִסֻּכַּת עֲבוּדָה וְזֶרֶךְ וְהַדְרֵךְ עָלָן. דַּעְתָּן עָלֶיךָ מִסֻּכַּת עֲבוּדָה וְזֶרֶךְ וְדַעְתָּךְ עָלָן. לֹא נִתְנָשִׁי מִיַּנְךָ מִסֻּכַּת עֲבוּדָה וְזֶרֶךְ וְלֹא תִתְנָשִׁי מִיַּנְךָ לֹא בַּעֲלָמָא הָדִין וְלֹא בַּעֲלָמָא דְאַתִּי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּהֵא תוֹרְתְךָ אֲמֻנָתֵנוּ בַּעוֹלָם הַזֶּה וּתְהֵא עֲמָנוּ לַעוֹלָם הַבָּא.
****חֲנִינָא בר פֿפֿא רְמִי בר פֿפֿא נִחְמֵן בר פֿפֿא אַחֵאי בר פֿפֿא אַבָּא מְרִי בר פֿפֿא רַפְרָם בר פֿפֿא רַכִּישׁ בר פֿפֿא סוּרְקֹב בר פֿפֿא אַדָּא בר פֿפֿא דְרוּ בר פֿפֿא:**

הַעֲרַב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרְתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפּוֹת עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה בְלָנוּ אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאי עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרְתְךָ: מֵאוֹיְבֵי תַחְבְּמֵנִי מִצּוֹתֶיךָ כִּי לַעוֹלָם הִיא לִי: יְהִי לְבִי תָמִיד בַּחֲקֶיךָ לְמַעַן לֹא אֲבוּשׁ: לַעוֹלָם לֹא אֶשְׁכַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חִיֵּיתִנִּי: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ לְמוֹדֵנִי חֲסִידֶיךָ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סֶלָה וְעַד:

מודים אַנַּחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשִּׁמַּתְךָ חֻלְקָנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שִׁמַּתְךָ חֻלְקָנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת. שְׁאֲנוּ מְשֻׁבָּמִים וְהֵם מְשֻׁבָּמִים. אָנוּ מְשֻׁבָּמִים לְדְבָרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשֻׁבָּמִים לְדְבָרִים בְּטָלִים. אָנוּ עֹמְלִים וְהֵם עֹמְלִים. אָנוּ עֹמְלִים וּמִקְבָּלִים שְׂכָר וְהֵם עֹמְלִים וְאֵינָן מִקְבָּלִים שְׂכָר. אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לַחַי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רָצִים לְבָאֵר שַׁחַת. שְׁנֵאמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תוֹרִידִם לְבָאֵר שַׁחַת אֲנָשִׁי דָּמִים וּמְרַמָּה לֹא יִחַצּוּ יְמֵיהֶם וְאֵנִי אֶבְטַח בָּךְ:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי בָשָׂם שֶׁעֲזַרְתָּנִי לְסִים מִסֻּכַּת עֲבוּדָה וְזֶרֶךְ כֵּן תַּעֲזֹרֵנִי לַהֲתַחֲלִי מִסֻּכְתּוֹת וּסְפִירִם אַחֲרִים וּלְסִימָם לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תַלְמוּד תוֹרְתְךָ בְּאַהֲבָה. וְזִכּוֹת כָּל הַתְּנָאִים וְאִמּוּרָאִים וְתַלְמִידֵי חֲבֵמִים יַעֲמִיד לִי וּלְזֹרְעֵי שְׂלֹא תִמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זֹרְעֵי וְזֹרַע זֹרְעֵי עוֹלָם. וְתַתְּקִים בִּי בְּהַתְּהַלְכְּךָ תִּנְחָה אוֹתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלַי וְהַקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁחִיךְ. כִּי בִי יִרְבּוּ יְמִיד וְיוֹסִיפוּ לָךְ שָׁנוֹת חַיִּים: אוֹרְךָ יָמִים בְּיַמִּינָה בְּשִׁמְאֻלָּה עֹשֶׁר וְכִבּוֹד: יְיָ עוֹז לַעֲמּוֹ יִתֵּן יְיָ יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בַּעֲלָמָא דְהוּא עֲתִיד לֵאתַחַדְתָּא, וְלֵאחֵיָא מִתְּיָא, וְלֵאסְקָא לַחַיִּי עֲלָמָא, וְלִמְבָנָא קִרְתָּא דִּירוּשָׁלַם, וְלִשְׁכָּלֵל הִיכְלִיהּ בְּגוּה, וְלִמְעַקֵּר פּוֹלְחָנָא נּוֹכְרָאָה מֵאַרְעָא, וְלֵאֲתָבָא פּוֹלְחָנָא דְשִׁמְיָא לְאַתְרֵיהּ, וְיִמְלִיךָ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתֵיהּ וְיִקְרִיָהּ, וְיִצְמַח פְּרָקְנָה וְיִקְרַב מְשִׁיחָהוּ. בְּחֵיכּוֹן וּבִיּוֹמִיכּוֹן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבּוֹזֵמן קָרִיב, וְאַמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמָהּ רַבָּא מְבָרַךְ לַעֲלֵם וּלְעֲלָמֵי עֲלָמֵיָא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמָהּ דְקֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לַעֲלָא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִחְמַתָּא דְאַמְרִין בַּעֲלָמָא. וְאַמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן, וְעַל כָּל מֵאן דַּעֲסִקֵין בְּאוּרֵיתָא, דִּי בֵּאתְרָא (קַדִּישָׁא) הָדִין וְדִי בְּכָל אַתְר וְאַתְר, יְהֵא לַהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא חָנָא וְחֻסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיִּי אֲרִיכִי וּמּוֹזִנִי רוּיְחִי וּפְרָקְנָא מִן קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בְּשִׁמְיָא וְאַרְעָא וְאַמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאַמְרוּ אָמֵן:

^[1] פ"י הגון על זה תמצא בספר החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בספר זכיות ח"א פ"ג, ***) בסיומא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף ישי"ש בב"ק כתוב רמזים על הזכרת שמות הללו